

تعهدات ایران در پذیرش «برنامه ۲۰۳۰ یونسکو» قابل تأمل است از جمله دسترسی آزاد یونسکو و مجامع بین‌المللی به اطلاعات آموزشی و تربیتی کشورمان؛ ارائه اطلاعات کشور به سازمانهای بین‌المللی آن هم مطابق با خواست آنها چه نفعی برای کشور دارد؟ جهانی‌شدن یکی از مفاهیمی است که در قرن بیست و یکم وارد حوزه علوم اجتماعی شده و به صورت جدی چارچوبهای حکومتی، مرزهای جغرافیایی کشورها و هنجارهای فرهنگی را تحت تأثیر خود قرار داده است؛ امروزه برخی از سازمان‌های بین‌المللی، این مفهوم را در حوزه تعلیم و تربیت پیگیری می‌کنند که از جمله آنها می‌توان به یونسکو اشاره کرد.

یونسکو یکی از سازمانهای تخصصی وابسته به سازمان ملل متحد است که در زمینه‌های علمی، فرهنگی و تربیتی فعالیت می‌کند؛ این سازمان به همراه چهار سازمان بین‌المللی دیگر در راستای شعار «آموزش برای همه»، اقدام به برنامه‌ریزی‌های آموزشی ۱۵ ساله برای اجرا در کشورهای عضو می‌کند. نخستین برنامه آموزشی این سازمان در سال ۲۰۰۰ به تصویب رسید که تا سال ۲۰۱۵ اجرای آن به طول انجامید لذا با توجه به اتمام برنامه اول، یونسکو به عنوان متوالی‌ امر، برنامه دوم را تحت عنوان «برنامه آموزش ۲۰۳۰» در اجلاس‌سی که در اینچئون کره با حضور سرران و وزرای آموزش و پرورش کشورهای عضو برگزار شد، مطرح کرد. پس از تصویب برای بررسی نهایی به اجلاس رؤسای جمهور در نیویورک ارسال شد که مورد تأیید آنها نیز قرار گرفت.

حال سؤال اینجاست که با توجه به عضویت ایران در یونسکو، آیا این سند در دستور کار دستگاه‌های تربیتی و آموزشی کشور قرار گرفته است؟

وزیر آموزش و پرورش با حمایت از برنامه آموزش ۲۰۳۰ یونسکو از اجرائی‌شدن این برنامه در کشور خبر می‌دهد و وزیر علوم نیز پیشرفت همگام با برنامه ۲۰۳۰ را محور برنامه‌های وزارت علوم قرار داده است علاوه بر این، یونسکو لزوم مشارکت همه دستگاه‌ها

امروزه دانش بشری به سه گروه عمده قابل تفکیک است. دانش نظری که کوششی است برای فهمیدن جهان و دانش عملی یا فن که با ما امکان می‌دهد تا نرم‌افزارها و سخت افزارهای جدیدی عرضه کنیم و جهان را به تناسب نیازهای خود تغییر دهیم و چیزهای جدیدی به آن اضافه کنیم. یعنی دانشی برای دگرگون ساختن جهان و دانش کاربردی که ما را در بکارگیری هر آنچه از طریق دانش عملی به وجود آورده‌ایم، یاری می‌رساند. به زعم بسیاری از اندیشمندان در جهان معاصر، پیشرفت و توسعه ملتها به توانمندی و قابلیت آنها در دستیابی به فنون و دانش‌های علمی وابسته است. اما آنچه بیش از حد، اهمیت دانش‌های فنی و عملی را برای کشور ما ضروری می‌سازد، ظرفیت انکارناپذیر این دانش‌ها در اشتغال زایی و کار آفرینی است. چنانکه بدون دستیابی به این نوع دانش‌ها، دانشگاه‌ها رسالتی جز افزایش فراغ تحصیلی دیگر در کشور نخواهند داشت.

از پنجاه سال پیش به منظور توسعه فنون و دانش‌های عملی در کشور موسساتی با عنوان مرکز آموزش فنی، ذیل وزارت فرهنگ، شروع به کار نمودند. این رسالت با تفکیک وزارت آموزش و پرورش از وزارت آموزش عالی، بین آنها تقسیم شد. پرورش، پرورش، انستیتوها به مدارس عالی و در وزارت علوم، بخشی از آموزش دانش عملی و فنی به دانشگاه‌های صنعتی و پلی‌تکنیک محول گردید.

اما رشد و توسعه مستقل صنایع مختلف کشور از دانشگاه‌ها، رفته رفته ضرورت دستیابی به دانش فنی را برای دانشگاه‌ها از بین برد و متأسفانه گسست بیشتی از حد دانشگاه‌ها صورت می‌یافت. تا به تدریج دانشگاه‌های صنعتی کشور، به کانون ترویج دانش نظری تبدیل شوند. از طرفی موج مدرک‌گرایی و تقاضای بی‌حد و حصر برای دستیابی به مدارک تحصیلی بالاتر، و مهم‌تر از آن هزینه بسیار بالای تجهیز کارگاه‌ها، که کن اصلی آموزش دانش‌های علمی و فنی به حساب می‌آمدند، بر سرعت تئوری‌گرایی این دانشگاه‌ها افزود.

اما در مدارس عالی وابسته به آموزش و پرورش، که بعد از انقلاب به

آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای تبدیل شده بودند، مسئولیت انتقال دانش فنی و عملی به فراگیران تا حدودی دست فونون باقی ماند. تا اینکه در

اوایل دهه هفتاد با تغییر نظام آموزشی و تبدیل سال اول متوسطه به دوره عمومی و تغییر سال چهارم متوسطه به دوره پیش دانشگاهی عملاً دوره تحصیلی هنرسان‌ها که کانون اصلی آموزش‌های عملی و فنی بودند از چهار سال به دو سال تقلیل یافت و متعاقب آن، مصدات جبران ناپذیری برکیفیت آموزش‌های فنی و حرفه‌ای درآموزشکده‌ها نیز بر جا گذاشت.

اما موج استحاله و نابودی دانش‌های عملی و فنی در آموزشکده‌ها از زمانی شدت گرفت که در سال ۱۳۹۰ آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای از آموزش و پرورش منکف و به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تفویض گردیدند. متأسفانه در پنج سال گذشته علیرغم تصویب تأسیسات دانشگاه فنی و حرفه‌ای در مجلس شورای اسلامی شاهد بیشترین بی‌توجهی‌ها به اهداف و رسالت این دانشگاه بودیم.

قرار بود متناظر با رسالت این دانشگاه، یعنی احیاء و اعتلای دانش‌های عملی و فنی در کشور، اهداف، ساختار سازمانی، محتوای

جمهوری اسلامی، در طی چهاردهه از انقلاب اسلامی پیشرفت‌های چشمگیری را در حوزه‌های مختلف کسب کرده است که در برخی از گزارش‌های سازمان‌های بین‌المللی نیز به گوشه‌ای از آنها اشاره شده است؛ برای نمونه برنامه توسعه سازمان ملل در گزارش سال ۲۰۱۶ خود به بررسی شاخص توسعه انسانی در ایران پرداخته است. این شاخص، ترکیبی است برای سنجیدن موفقیت در هر کشور، در سه معیار پایه از توسعه انسانی؛ زندگی طولانی و سالم، دسترسی به دانش و معرفت و سطح زندگی مناسب. بر اساس این گزارش شاخص توسعه انسانی ایران از ۵۷۲۰/۰ در سال ۱۹۹۰ میلادی به ۷۷۴۰/۰ در سال ۲۰۱۵ رسیده است. امید به زندگی نیز از ۸۱/۶۳ در سال ۱۹۹۰ به ۶۱/۷۵ در سال ۲۰۱۵ رسیده است.

صندوق کودکان سازمان ملل (یونیسف) نیز در گزارشی سیستم مراقبت‌های اولیه ایران را ستوده است؛ «ایران در سه دهه گذشته سیاست‌هایی را به‌منظور برطرف کردن نیازهای مردم در سطح کشور در پی گرفته است؛ ایران از زمان انقلاب اسلامی تاکنون شبکه بهداشتی را در تمام کشور و در هر شهر و روستا گسترده کرده است؛ ایران شاخص‌های بهداشتی زیادی در پی رشد ۸۵ درصدی آموزش ابتدایی و مناطق محروم ایران به خدمات مراقبت‌های اولیه دسترسی دارند» سازمان بهداشت جهانی هم در گزارشی در مورد ایران نوشته است: «در دو دهه گذشته با کمک نظام یاران‌های، میزان فقر به شکل قابل توجهی کاهش پیدا کرده است.» این سازمان، از اقدامات ایران در زمینه بهداشت و وضعیت بهداشتی و درمان ایران می‌پردازد و می‌نویسد: «شاخص‌های بهداشت و درمان در جمهوری اسلامی در سی سال گذشته بهبود فراوانی یافته است و در حال حاضر از میانگین‌های منطقه‌ای آن بالاتر است. با توجه به گسترش خانه‌های بهداشت در سراسر کشور، این شاخص‌ها در مناطق شهری و روستایی ایران با یکدیگر برابر است.»

در کنار این پیشرفت‌ها، پیشرفت‌های ایران در عرصه‌هایی چون علمی، انسانی، نظامی و اقتصادی نیز همواره مورد توجه کارشناسان اندیشکده‌های غربی و آمریکایی بوده است به‌طوری‌که قدرت ایران در این موضوعات، علی‌رغم همه دشمنی‌ها، قابل کتمان از سوی مخالفین کشور نبوده است. برخی از این اظهارنظرها بدین شرح است:
**قدرت سخت**
مرکز مطالعات راهبردی و این‌الملل در گزارش مفصلی در مارس ۲۰۱۷ به بررسی توانمندی‌های نظامی ایران پرداخته است؛ به‌عنوان مثال، «قدرت سایبری» یکی از موضوعاتی است که در این گزارش به آن اشاره شده است؛ «ایران به‌عنوان یک قدرت تکنولوژیکی در حال رشد، می‌تواند از شبکه‌های داخلی خودش در برابر دشمنان دفاع کند و از توانمندی سایبری خود برای وارد کردن خسارت به دشمنان خود استفاده کند.» این مرکز در ادامه گزارش خود، به «قدرت دریایی و موشکی» ایران نیز اشاره کرده و می‌نویسد: «نیروی دریایی ایران توانایی آن را دارد که با مستدود کردن و یا کند کردن ترافیک در تنگه هرمز، اثر منفی روی اقتصاد جهانی بگذارد.» آمریکا و اسرائیل می‌دانند که موشک‌های ایران

## دانشگاه

# دستیابی یونسکو به کلید اسرار آموزشی ایران!

در اجرای این سند را مورد تأکید قرار داده است.

بنابراین با توجه به اینکه این سند جز تعهدات ایران در عرصه بین‌المللی محسوب شده است، هیئت دولت نیز برای کمک به اجرای این برنامه، لزوم مشارکت تمام وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فناوری، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سایر دستگاه‌های ذیربط را به تصویب رساند همچنین وزیر آموزش و پرورش نیز به عنوان رئیس‌کمیته اجرایی سند ملی آموزش ۲۰۳۰ انتخاب شد.

با این وجود تعهداتی که ایران در پذیرش سند مذکور ملزم به اجرای آن شده، قابل تأمل است که از جمله آنها می‌توان دسترسی آزاد یونسکو و مجامع بین‌المللی به اطلاعات آموزشی و تربیتی کشورمان اشاره کرد. ایران در این سند متعد شده که آمارها و اطلاعات مورد نیاز یونسکو را به صورت منظم و دوره‌ای در اختیار آن سازمان بگذارد؛ جالب آنکه کار گروه ملی آموزش ۲۰۳۰ موظف است، گزارش پیشرفت کار و نحوه همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط را سالانه به هیئت وزیران ارائه کند که با تأیید آنها گزارش نهایی برای کمیسیون ملی یونسکو برای ارسال به مرجع بین‌المللی فرستاده خواهد شد.

آموزشی، شیوه‌های تدریس و روش‌های ارزشیابی، تدوین و مورد بازنگری اساسی قرار گیرند. اما متأسفانه عدم ارتباط منطقی سازمان مرکزی دانشگاه فنی و حرفه‌ای با مراجع قانون‌گذاری، از قبیل شورای عالی عتف، شورای عالی انقلاب فرهنگی و مجلس شورای اسلامی، موجب گردیده است تا دانشگاه فنی و حرفه‌ای نتواند نظام آموزشی، درسی و اداری متناظر با رسالت و اهداف خود را تدوین نماید و به ناچار برای کسب اعتبار و مشروعیت آکادمیک و دانشگاهی، ناگزیر به انطباق و تبعیت از قوانین و آیین‌نامه‌های دانشگاه‌های نظری شده است. به همین دلیل است که در طول پنج سال گذشته رؤسای دانشگاه‌ها و آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای اکثراً از اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های نظری انتخاب می‌شوند. این افراد بدون اینکه کوچک‌ترین تعلق خاطری به دانش فنی یا آموزش‌های مهارتی داشته باشند اکثر برنامه‌ها، تصمیمات و مصوبات را در جهت تقویت آموزش‌های نظری و تطبیق روش‌های اساسی این دانشگاه با آیین‌نامه‌های دانشگاه‌های تئوری محور به پیش می‌برند.

بی‌دلیل نیست که در چهار سال گذشته جذب بیشترین حق‌التدریس‌ها به جای صنعت و موسسات فنی و مهارتی، از فراغ‌التحصیلان دانشگاه‌های نظری بوده است که از کم‌ترین قابلیت برای انتقال دانش فنی و عملی به مناسب با این دانشگاه استادی و تصویب نشده است. در سازمان مرکزی دانشگاه و متعاقب آن در ۱۷۰ آموزشکده و دانشکده تابعه در سراسر کشور، در راستای انطباق با دانشگاه‌های نظری، به جای معاونت فنی، معاونت آموزش و رؤسای آموزشکده‌ها یا آموزشگاه‌ها، کلاس‌های تئوری، تأسیس سالن‌های جلسه و کنفرانس و ارائه اندازی سالن‌های سخنرانی‌گرد. در طول پنج سال گذشته متأسفانه به دلیل نبود نظام جامع نظارتی از طرف حوزه‌های قانون‌گذاری، برنامه‌ریزی و بودجه‌ریزی، ساختار سازمانی متناسب با این دانشگاه ترویج و تصویب نشده است. در سازمان مرکزی دانشگاه و متعاقب آن در ۱۷۰ آموزشکده و دانشکده تابعه در سراسر کشور، در راستای انطباق با دانشگاه‌های نظری، به جای معاونت فنی، معاونت آموزشی و به جای معاونت حرفه‌ای، معاونت پژوهشی مشغول به کار شده‌اند.

به دلیل نبود معاونت فنی در دانشگاه، تا به امروز نظام برنامه‌ریزی درسی متناسب با آموزش‌های فنی و حرفه‌ای طراحی و تدوین نشده است و متأسفانه از بدو انتقال آموزشکده‌ها به وزارت علوم، سرفصل‌های آموزشی داشگاه علمی کاربردی به عنوان سرفصل آموزش در دانشگاه فنی و حرفه‌ای تدریس می‌شوند.

در سراسر جهان، نظام برنامه‌ریزی درسی دانشگاه‌ها با مراکز آموزش عالی فنی و حرفه‌ای به جای اینکه موضوع محور باشد، مهارت محور است. یعنی برنامه‌های درسی به جای اینکه بر اساس سرفصل‌های آموزشی به اساتید ابلاغ شوند، بر اساس استانداردهای مهارت ملی با بین‌المللی طراحی

قابلیت آن را دارد که خسارت‌های زیادی را به آنان وارد سازد؛ لذا از حمله مستقیم به این کشور خودداری می‌کنند.»

موضوع عمده‌ای که در این گزارش به آن پرداخته شده است توانمندی‌های هسته‌ای ایران است: «فناوری هسته‌ای مهم‌ترین نماد دستاوردهای علمی در نظم بعد از جنگ جهانی دوم به شمار می‌رفت که ایران با دستیابی به آن توانست با قدرت‌های بزرگ جهانی مذاکره کند». در ادامه این گزارش نیز پیروزی ایران و حزب‌الله در جنگ ۲۰۰۶ با اسرائیل، پیروزی در عراق، یمن و سوریه و افزایش نفوذ ایران در منطقه بررسی شده است.

بنیاد دفاع از دموکراسی نیز در بخشی از گزارش خود در مورد برنامه موشکی ایران و آزمایش موفقیت‌آمیز موشک‌های فاتح۳۱۳ و ذوالفقار که برد و دقت زیادی دارند، می‌نویسد: «جمهوری اسلامی ایران با وجود آنکه در مقایسه با دشمنان نظامی در زمینه خیلی کمتری را صرف امور نظامی می‌کند، اما در دهه‌های اخیر در صنعت دفاعی مخصوصاً موشک‌های بالستیک، پیشرفت چشم‌گیری داشته است» در همین حال، نشریه «امریکان اینترنست»، سال گذشته در گزارشی هشت قدرت برتر جهانی در ۲۰۱۶ را معرفی کرد و با این روند، بدون شک نفوذ ایران طی ۱۰ آلمان، روسیه و هند در رتبه ۷ این رده‌بندی قرار داشت.

**قدرت نرم**

نشریه هافینگتون پست در گزارشی می‌نویسد که «قدرت ایران تنها در قدرت سخت این کشور نیست؛ آن چیزی که باعث رشد حضور ایران در منطقه شده است همان قدرت نرم این کشور است. جمهوری اسلامی در حالی تشکیل شد که تقریباً هیچ متحدی در منطقه نداشت؛ اما ایران توانست با کمترین هزینه‌های در کشورهای عراق، سوریه، لبنان و دیگر مناطق منطقه نفوذ پیدا کند و با این روند، بدون شک نفوذ ایران طی ۲۰ سال آینده در منطقه افزایش خواهد یافت.» در ادامه این گزارش آمده است: «قدرت نرم ایران تنها تکنولوژیک نیست بلکه ایدئولوژیک هم هست و با کمک اهداف مشترکی همچون مخالفت با آمریکا و اسرائیل توانسته است متحدان قوی‌ای در منطقه پیدا کند.»

در بخشی از گزارش مرکز مطالعات راهبردی و بین‌الملل نیز «قدرت بسیج منطقه‌ای ایران» از مهم‌ترین ابزارهای بازدارندگی ایران برای دفاع از جهان اسلام در برابر نفوذ بیگانگان عنوان شده است: «سپاه پاسداران به بسیج گسترده نیروهای نظامی در سوریه (نیروهای دفاع ملی) و عراق (نیروهای بسیج مردمی) کمک کرده است. این نیروها هم برای مبارزه با نیروهای معارض عراق و سوریه است و هم برای بیان این مسئله که قدرت‌های خارجی وابستگی از این کشورها دور بمانند.» در ادامه این گزارش آمده است: «ایران محور مقاومت را تبدیل به یک ارتش مقاومت در منطقه‌ای کرده است.»

شبکه العربیه عربستان حضور ۴میلیون شیعه به رهبری شیخ زکراکی را در نیجریه، که تأمین کننده اصلی نفت خام اروپا و کانادا است، از دستاوردهای قدرت نرم جمهوری اسلامی ایران در آفریقا می‌داند. سایت International Relations- نیز در مقاله‌ای در سال ۲۰۱۶ می‌نویسد:

### دانشگاه

Daneshgah|Kayhan.ir

### دیدگاه دانشجویی

# دستیابی یونسکو به کلید اسرار آموزشی ایران!



کمیسیون ملی یونسکو به صورت متمرکز کار ویژه بین‌المللی‌سازی آموزش عالی را در دستور کار خود قرار داده است.

در این مسئله نیز قربات فکری مسئولان وزارت علوم با یونسکو

## تربییون آزاد

# دانشگاه «نه فنی و نه حرفه‌ای»!

ورودی دانشگاه فنی و حرفه‌ای تهران

و تعبیه می‌شوند. چراکه در این نوع دانشگاه‌ها باید قابلیت و توانمندی‌های مهارتی دانشجویان در بکارگیری فنون مختلف و به کار بستن دانش عملی در ساخت یا تولید یک فرآورده ارتقا یابد. به نحوی که بتوانند به صورت مستقل به ساخت یک محصول، یا ارائه یک خدمت مبادرت ورزند و خود را برای حضور در بازار کار، اشتغال و کار آفرینی آماده نمایند.اما با رسمیت دادن به سرفصل‌های آموزشی موجود، دانشجویان عملاً به آشنایی سطحی و گذرا با فنون و مهارت‌ها سوق داده شده‌اند.

در انستیتوهای سابق، نظام برنامه‌ریزی درسی مهارت محور، با اهتمام به توسعه فضای کار عملی و ارزشیابی از فنون و مهارت‌های کسب شده، توانسته بود جوانان تحت تعلیم خود را به افرادی مسیور، توانمند و برخوردار از اطمینان به نفس لازم برای حضور موفق در بازار کار و برعهده گرفتن وظایف شغلی و حرفه‌ای آماده نماید.



در حالی که در سال‌های اخیر، با استقرار نظام برنامه ریزی درسی موضوع محور و ارزش دادن به آموزش‌های نظری، موفقیت فراغ‌التحصیلان دانشگاه فنی و حرفه‌ای در راهیابی به مقاطع تحصیلی فوق لیسانس و دکترا به نقطه افتخار رؤسای آموزشکده‌ها و دانشکده‌ها تبدیل شده است. در نبود معاون فنی و تحت تاثیر القای اهمیت دانش‌های نظری نسبت به دانش‌های عملی، تغییر کاربری فضاهای تحت اختیار و حتی کارگاه‌ها به سالن‌های امتحانات کتبی، به ضرورت اساسی آموزشکده‌ها و دانشکده‌ها تبدیل شده است، چراکه سرزنش تحصیلی دانشجویان دانشگاه فنی و حرفه‌ای به جای اینکه در کارگاه‌ها و آزمایشگاه‌ها تعین شود، در پشت صندلی آزمون‌های نظری و بر روی ورقه‌های امتحانی رقم می‌خورد. گویی اینکه با ورقه امتحانی بجواهیم مهارت شما کردن را ارزیابی کنیم، با بتوانیم با آزمون‌های نظری قابلیت یک تراشکار یا گچ بر را بسنجیم، و این همان نقطه حزن آلودی است که عمق تخریب و استحاله آموزشی

### دیدگاه اساتید

# قدرت غیر قابل کتمان!



**سایت المانیور در گزارشی به مناسبت سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی، به دستاوردهای ایران بعد از انقلاب اسلامی در سال ۱۹۷۹میلادی تاکنون قابل‌ستایشی را در بسیاری از حوزه‌ها به دست آورده است. از سال ۱۹۸۰ تا ۲۰۱۲، شاخص توسعه انسانی که به بررسی طول عمر، دسترسی به آموزش و استانداردهای زندگی می‌پردازد، در ایران رشد ۶۷ درصدی را تجربه کرده است.**

### دو

«ایران همواره با قدرت سخت شناخته شده است، اما چه دوست داشته باشید چه نه، ایران با کمک قدرت هوشمند (ترکیبی از قدرت سخت و نرم)، به صورت تدریجی اما مداوم در حال دستت یافتن به موقعیت فوق‌العاده‌ای در خاورمیانه است.»

**قدرت علمی**

نشریه انگلیسی «یونیورسیتی ورلد نیوز» در گزارش سال ۲۰۱۶ خود در مورد تولید رشد علمی در قاره آسیا، ایران را در صدر رتبه‌بندی رشد علم معرفی کرد و نوشت: «ایران کشوری متمدن است که در دو دهه گذشته پیشرفت‌های چشمگیری را در زمینه‌های علم و آموزش تجربه کرده است.»
انکتاد (کنفرانس تجارت و توسعه سازمان ملل) نیز در سال ۲۰۱۶ اعلام کرد «ایران از دهه ۱۹۹۰ میلادی، پیشرفت‌های

به حدی است که فرهادی همسویی ایران با سیاست‌های یونسکو را رسماً اعلام می‌کند و نصیری قیداری؛ دبیر کل کمیسیون ملی یونسکو هم با اظهار تأسفد از عدم ورود دانشگاه‌های ایران به حوزه بین‌الملل، از تأکید ویژه یونسکو بر جهانی‌شدن خبر داده است همچنین سالارآملی؛ قائم مقام وزیر علوم در امور بین‌الملل نیز بر ضرورت تقویت ارتباط وزارت علوم با یونسکو در حوزه آموزش عالی و نیز ارتباط نزدیک با کشورهای عضو یونسکو، به‌خصوص کشورهای اروپایی، تأکید دارد.

این وابستگی به سیاست‌های یونسکو تا جایی پیش رفته است که قائم مقام وزیر علوم در امور بین‌الملل از نماینده یونسکو درخواست کرده برای هماهنگی بیشتر با ایران، زمینه تربیت ایرانیان در یونسکو و سپس بازگشت آنها به کشور را فراهم کند؛ سالار آملی معتقد است تاکنون مسائل فرهنگی مانعی برای عدم اجرای برنامه‌های بین‌المللی‌سازی آموزش عالی بوده است و باید در رفغ آن کوشید.

فراغ از تمامی سخنان ابهام‌آمیز مسئولان وزارت علوم و مخاطرات ناشی از پذیرش این سند که متوجه کشورمان خواهد شد، چند سؤال اساسی به ذهن متبادر می‌شود؛ با وجود اسناد متعدد در حوزه آموزشی و تربیتی کشور همچون نقشه جامع علمی کشور و برنامه‌هایی مانند برنامه‌های اقتصاد مقاومتی، چرا اجرا و برنامه‌ریزی برای آنها به جدیت سند ۲۰۳۰ یونسکو پیگیری نمی‌شود؟ رسمی‌سازی و پذیرش برنامه‌های سازمان‌های بین‌المللی آن هم در سنسکوت کامل رسانه‌ای با چه توجیحی مطرح می‌شود؟ اجرای اهدای یونسکو با این‌اهتمام و جدیت چه منفعتی برای کشورمان در پی خواهد داشت؟ ارائه اطلاعات و آمارهای کشور به سازمانهای بین‌المللی، آن هم مطابق با خواست و میل آنها چه نفعی برای کشور ما در بردارد؟

**\* سید سعید نجیبی**  
**فعل دانشجویی و کارشناس علم و فناوری**

مبادرت ورزد. در نهایت تاسف، دانشگاهی که در آغاز راه، به نیت احیای منزلت کار ارج ندهان به تلاش و همت اساتید و مربیانی قامت برافراشت که قادر بودند دانش به حبس در آمده در هنر‌ها را به دست‌های جوانان سرازیر سازند تا آنها را به نعمت کسب روزی حلال از دسترنج خویش ارتقا بخشد، در طول این چند سال این دانشگاه ثمری جز تحقیر برای همان اساتید و مربیان نداشته است. هدف از تأسیس دانشگاه فنی و حرفه‌ای این بود که مأمن امنی برای ارتقای دانش‌های فنی و مهارت‌های حرفه‌ای باشد و منزلت از یاد رفته اساتید و مربیانی را که به دلیل نبود دانشگاه‌های مهارت محور در کشور، از قافله ارتقای مدرک و درجه عقب مانده بودند، به یاد آورد و زحمات و تلاش‌های چندین ساله آنها را در آموزش فن و دمیدن روح عمل به جان دانش‌هایی که بدون مهارت در صندوقچه ذهن جوانان غبار می‌گیرند، ببار و بیاورد و خور بخشد، اما در کمال ناباوری در فراق مسئولانی که هرده دل باشند و رفیق راه، این دانشگاه به اسباب خقارت و دلیل ندامت همان اساتید و مربیان تبدیل گشت و همه آرزو‌ها را بر باد داد. در دانشگاه فنی و حرفه‌ای باید اساتید نظری دستیار اساتید فنی در کارگاه‌ها باشند نه اینکه به واسطه برخورداری از مدارک تحصیلی نظری بالاتر، که از دانشگاه‌های مختلف نظری کسب کرده‌اند، چندین برابر اساتید فنی حقوق و مزایا دریافت کنند و به مربیان و اساتید فنی به عنوان افرادی فاقد صلاحیت علمی بترنگند. این از ثمرات تاسف‌بار حاکمیت نظام آموزشی موضوع محور در دانشگاهی است که برای احیای مهارت و تعلیم دانش‌های فنی تأسیس شده است.

در این دانشگاه ضمن تدوین نظام جامع ارتقای اساتید مبتنی بر توانمندی‌های فنی و مهارتی، مربیان و اساتید باید بتوانند از مزایای ناشی از توانمندی‌های فنی و عملی خود برخوردار شوند. به نحوی که در آن هر استادی از قابلیت برتری در آموزش کار و انتقال مهارت‌های فنی و حرفه‌ای برخوردار است از بیشترین حقوق و مزایا بهره‌مند گردد. نه اینکه هر کس اجامی داشته باشد به صرف اخذ مدرک تحصیلی بالاتر در دانش‌های نظری از تمامی اساتید فنی و مهارتی پیشی گیرد و از حقوق و مزایای بیشتری برخوردار شود.

با این اوصاف، در حال حاضر این دانشگاه نه فنی و نه حرفه‌ای است. از دانشگاهی با این همه کاستی و انحراف از اهداف و رسالت‌های خود، هرگز نمی‌توان انتظار داشت که به‌حرف‌های کار آمد تربیت کند یا سهمی در توانمندسازی جوانان برای اشتغال‌زایی و یا کار آفرینی داشته باشد. امید است دولت یازدهم با اذعان به ضعف‌های موجود، در سالی که مزین به ششمار تولید اشتغال است، بتواند ضمن به رسمیت شناختن علم مدیریت آموزشی علاوه بر تغییر اساسی در نظام برنامه‌ریزی درسی این دانشگاه، به تصویب قوانین و آئین‌نامه‌های متناظر مبادرت نموده و از ایین طریق به توصیه‌های مقام معظم رهبری در خصوص نیاز مبرم کشور به تربیت پنجه‌های کار آمد اهتمام ورزد.

**\* جواد سقای سعیدی**  
**رئیس گروه پژوهش دانشکده فنی و حرفه‌ای تبریز**

چشمگیری در حوزه آموزش عالی و فناوری داشته است؛ میزان تولید علم در ایران در جهان از هفت‌صدم درصد در سال ۱۹۹۶ به یک‌ونیم درصد در سال ۲۰۱۵ میلادی رسیده است؛ در منطقه نیز، سهم ایران از تولیدات علمی از ۳وینم درصد سال ۱۹۹۶ به ۶۲۸ درصد در سال ۲۰۱۵ رسیده است.

روزنامه جرورالم پستت رژیم صهیونیستی نیز با اقرار به رشد علمی ایران نوشته است: «تعداد دانشگاه‌ها و دانشجویان ایرانی از زمان انقلاب اسلامی از یکونیم سوش ۲۰ برابر شده است؛ رشد حضور در رشته‌های فنی- مهندسی در ایران بسیار قابل‌توجه بوده است؛ ایران بر اساس اعلام سایت تامسون رویترز سریع‌ترین رشد تولید علم را در جهان دارد.»
این روزنامه در مورد تأثیرات تحریم بر رشد علمی ایران می‌نویسد: «تفاقاً اعمال تحریم‌های اقتصادی بر ایران عامل اصلی و مهم در رشد علمی ایران بوده است.»
در ادامه این گزارش نیز آمده است: «بر اساس اعلام یونسکو، تحریم‌های اعمال‌شده بر ایران باعث سرعت بخشیدن به تغییر «اقتصاد منبع بنیان» به «اقتصاد دانش‌بنیان» شده است.»

**قدرت اقتصادی**

در زمینه قدرت اقتصادی ایران نیز حجم زیادی از اظهارنظرها و بحث‌های کارشناسی توسط مراکز فکری و رسانه‌ای غرب تهیه شده است. برای مثال، مرکز «وورلد ویلسون» در گزارشی به وضعیت اقتصادی ایران بعد از انقلاب اسلامی پرداخته است: «آمارها نشان‌دهنده سرمایه‌گذاری گسترده جمهوری اسلامی در زیرساخت‌های کشور (مانند بزرگراه‌ها، راه‌آهن، راه‌های روستایی، سد و بندار) است؛ بهبود وسایل ارتباطی (راديو، تلویزیون، تلفن همراه و اینترنت)، توسعه خطوط گازی به صدها شهر، خودکفایی در برخی محصولات کشاورزی، افزایش تولید برق و برق‌رسانی به روستاها، توسعه و افزایش تولید و صادرات محصولات، خودکفایی در ساخت وسایل دفاعی مانند تانک، کشتی، هواپیما، موشک و توانمندی‌های نظامی و دسترسی عمومی به آب سالم و بهداشتی ازجمله دستاوردهای اقتصادی ایران بعد از انقلاب است. ایران دستاوردهای چشمگیری را در حوزه آموزش، باسوادى، تولید علم و بهداشتی تجربه کرده است. شاخص‌های بهداشتی ایران نیز بهبود قابل‌توجهی داشته است.»

سایات «روث اوت» ۱۵ به رشد دو برابری شاخص‌های انسانی در ایران نسبت به میانگین جهانی آن اشاره کرده و می‌نویسد: «سیاست‌های ایران برای بهبود شاخص‌های توسعه انسانی مناسب و قابل توجه بوده است. میزان دسترسی مناطق محروم ایران به برق از ۳۷ درصد در سال ۱۹۸۴ به ۹۴درصد در سال ۲۰۰۴ رسیده است؛ در مورد آبیولوله‌کشی نیز در همین بازه زمانی، ایسن میزان از ۳۱درصد به ۷۹درصد افزایش یافته است که نشان‌دهنده رشد قابل‌توجه دسترسی مناطق محروم ایران به این خدمات اولیه بوده است. پیشرفت در حوزه بهداشت و درمان نیز چشمگیر است؛ در دوران رژیم پهلوی این آمار اسفناک بود. با توسعه چشمگیر خانه‌های بهداشت، در حال حاضر بیش از ۸۵ درصد جمعیت روستایی و جمعیت آسیب‌پذیر ایران به خدمات مراقبت‌های اولیه رایگان

صفحه ۸

چهارشنبه ۲۴ خرداد ۱۳۹۶

۱۹ رمضان ۱۴۳۸ – شماره ۲۱۶۴

به حدی است که فرهادی همسویی ایران با سیاست‌های یونسکو را رسماً اعلام می‌کند و نصیری قیداری؛ دبیر کل کمیسیون ملی یونسکو هم با اظهار تأسفد از عدم ورود دانشگاه‌های ایران به حوزه بین‌الملل، از تأکید ویژه یونسکو بر جهانی‌شدن خبر داده است همچنین سالارآملی؛ قائم مقام وزیر علوم در امور بین‌الملل نیز بر ضرورت تقویت ارتباط وزارت علوم با یونسکو در حوزه آموزش عالی و نیز ارتباط نزدیک با کشورهای عضو یونسکو، به‌خصوص کشورهای اروپایی، تأکید دارد.

این وابستگی به سیاست‌های یونسکو تا جایی پیش رفته است که قائم مقام وزیر علوم در امور بین‌الملل از نماینده یونسکو درخواست کرده برای هماهنگی بیشتر با ایران، زمینه تربیت ایرانیان در یونسکو و سپس بازگشت آنها به کشور را فراهم کند؛ سالار آملی معتقد است تاکنون مسائل فرهنگی مانعی برای عدم اجرای برنامه‌های بین‌المللی‌سازی آموزش عالی بوده است و باید در رفغ آن کوشید.

فراغ از تمامی سخنان ابهام‌آمیز مسئولان وزارت علوم و مخاطرات ناشی از پذیرش این سند که متوجه کشورمان خواهد شد، چند سؤال اساسی به ذهن متبادر می‌شود؛ با وجود اسناد متعدد در حوزه آموزشی و تربیتی کشور همچون نقشه جامع علمی کشور و برنامه‌هایی مانند برنامه‌های اقتصاد مقاومتی، چرا اجرا و برنامه‌ریزی برای آنها به جدیت سند ۲۰۳۰ یونسکو پیگیری نمی‌شود؟ رسمی‌سازی و پذیرش برنامه‌های سازمان‌های بین‌المللی آن هم در سنسکوت کامل رسانه‌ای با چه توجیحی مطرح می‌شود؟ اجرای اهدای یونسکو با این‌اهتمام و جدیت چه منفعتی برای کشورمان در پی خواهد داشت؟ ارائه اطلاعات و آمارهای کشور به سازمانهای بین‌المللی، آن هم مطابق با خواست و میل آنها چه نفعی برای کشور ما در بردارد؟

**\* سید سعید نجیبی**  
**فعل دانشجویی و کارشناس علم و فناوری**

مبادرت ورزد. در نهایت تاسف، دانشگاهی که در آغاز راه، به نیت احیای منزلت کار ارج ندهان به تلاش و همت اساتید و مربیانی قامت برافراشت که قادر بودند دانش به حبس در آمده در هنر‌ها را به دست‌های جوانان سرازیر سازند تا آنها را به نعمت کسب روزی حلال از دسترنج خویش ارتقا بخشد، در طول این چند سال این دانشگاه ثمری جز تحقیر برای همان اساتید و مربیان نداشته است. هدف از تأسیس دانشگاه فنی و حرفه‌ای این بود که مأمن امنی برای ارتقای دانش‌های فنی و مهارت‌های حرفه‌ای باشد و منزلت از یاد رفته اساتید و مربیانی را که به دلیل نبود دانشگاه‌های مهارت محور در کشور، از قافله ارتقای مدرک و درجه عقب مانده بودند، به یاد آورد و زحمات و تلاش‌های چندین ساله آنها را در آموزش فن و دمیدن روح عمل به جان دانش‌هایی که بدون مهارت در صندوقچه ذهن جوانان غبار می‌گیرند، ببار و بیاورد و خور بخشد، اما در کمال ناباوری در فراق مسئولانی که هرده دل باشند و رفیق راه، این دانشگاه به اسباب خقارت و دلیل ندامت همان اساتید و مربیان تبدیل گشت و همه آرزو‌ها را بر باد داد. در دانشگاه فنی و حرفه‌ای باید اساتید نظری دستیار اساتید فنی در کارگاه‌ها باشند نه اینکه به واسطه برخورداری از مدارک تحصیلی نظری بالاتر، که از دانشگاه‌های مختلف نظری کسب کرده‌اند، چندین برابر اساتید فنی حقوق و مزایا دریافت کنند و به مربیان و اساتید فنی به عنوان افرادی فاقد صلاحیت علمی بترنگند. این از ثمرات تاسف‌بار حاکمیت نظام آموزشی موضوع محور در دانشگاهی است که برای احیای مهارت و تعلیم دانش‌های فنی تأسیس شده است.

در این دانشگاه ضمن تدوین نظام جامع ارتقای اساتید مبتنی بر توانمندی‌های فنی و مهارتی، مربیان و اساتید باید بتوانند از مزایای ناشی از توانمندی‌های فنی و عملی خود برخوردار شوند. به نحوی که در آن هر استادی از قابلیت برتری در آموزش کار و انتقال مهارت‌های فنی و حرفه‌ای برخوردار است از بیشترین حقوق و مزایا بهره‌مند گردد. نه اینکه هر کس اجامی داشته باشد به صرف اخذ مدرک تحصیلی بالاتر در دانش‌های نظری از تمامی اساتید فنی و مهارتی پیشی گیرد و از حقوق و مزایای بیشتری برخوردار شود.

با این اوصاف، در حال حاضر این دانشگاه نه فنی و نه حرفه‌ای است. از دانشگاهی با این همه کاستی و انحراف از اهداف و رسالت‌های خود، هرگز نمی‌توان انتظار داشت که به‌حرف‌های کار آمد تربیت کند یا سهمی در توانمندسازی جوانان برای اشتغال‌زایی و یا کار آفرینی داشته باشد.

امید است دولت یازدهم با اذعان به ضعف‌های موجود، در سالی که مزین به ششمار تولید اشتغال است، بتواند ضمن به رسمیت شناختن علم مدیریت آموزشی علاوه بر تغییر اساسی در نظام برنامه‌ریزی درسی این دانشگاه، به تصویب قوانین و آئین‌نامه‌های متناظر مبادرت نموده و از ایین طریق به توصیه‌های مقام معظم رهبری در خصوص نیاز مبرم کشور به تربیت پنجه‌های کار آمد اهتمام ورزد.

**\* جواد سقای سعیدی**  
**رئیس گروه پژوهش دانشکده فنی و حرفه‌ای تبریز**

**روزنامه جرورالم پست رژیم صهیونیستی نیز با اقرار به رشد علمی ایران نوشته است: «تعداد دانشگاه‌ها و دانشجویان ایرانی از زمان انقلاب اسلامی تاکنون بیش از ۲۰ برابر شده است؛ رشد حضور در رشته‌های فنی مهندسی در ایران بسیار قابل‌توجه بوده است.»**

## دو

دسترسی دارند.»

سایات المانیور در گزارشی به مناسبت سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی، به دستاوردهای ایران بعد از انقلاب اسلامی پرداخت؛ «ایران بعد از انقلاب اسلامی در سال ۱۹۷۹ میلادی تاکنون گام‌های قابل‌ستایشی را در بسیاری از حوزه‌ها به دست آورده است؛ از سال ۱۹۸۰ تا ۲۰۱۲، شاخص توسعه انسانی که به بررسی طول عمر، دسترسی به آموزش و استانداردهای زندگی می‌پردازد، در ایران رشد ۶۷درصدی را تجربه کرده است که این میزان دو برابر میانگین جهانی است؛ دسترسی به برق، آبیولوله‌کشی، امید به زندگی، رگومیسر نوزادان و دسترسی به مراکز بهداشتی بهبود قابل‌توجهی یافته است. نرخ سواد که در سال ۱۹۷۶ حدود ۳۶درصد بود، به ۹۴ درصد (برای سنین ۱۵ تا ۲۴ سال) رسیده است. ایران در چرخه هسته‌ای، نانوتکنولوژی، شیمی، پزشکی، علوم رایانه و ریاضی در بین کشورهای برتر جهان قرار دارد. ایران نهمین کشور در جهان است که برنامه کامل فضای را در اختیار دارد.»
شبکه العربیه عربستان نیز در گزارشی به وضعیت اقتصادی ایران می‌پردازد: «ایران با جمعیتی ۸۰ میلیون، تولید ناخالص داخلی ۴۰۰ میلیارد دلاری و منابع گسترده نفت و گاز یکی از بزرگ‌ترین قدرت‌های اقتصادی در منطقه است. بسیاری از جوانان ایران آموزش دیده و ماهر هستند که این مسئله‌ای بنیانی و مهم در رشد اقتصادی محسوب می‌شود. ایران پتانسیل زیادی در علم به‌بخش‌ها به ویژه بخش خودرو، پتروشیمی و کالاهای مصرفی دارد. ایران با دارا بودن ۷ درصد منابع معدنی جهان به دنبال افزایش سهم تولید آلومینیوم، مس و فولاد است. بخش خودروی ایران که دومین بخش اقتصادی ایران بعد از انرژی است نیز پتانسیل زیادی برای بهبود شاخص‌های توسعه انسانی مناسب و قابل توجه بوده همسایه را دارد. ایران از نظر جغرافیایی نیز موقعیت راهبردی و کلیدی‌ای برای انتقال کالا میان غرب و شرق جهان دارد.»

موقعیت‌های علمی مذکور، خود موقعیت‌ها و پیشرفت‌های ایران طی دهه‌های اخیر است که حتی مخالفان ایران هم نتوانسته‌اند از افکار آن چشم‌پوشی کنند. این البته ایدئال و پایان کار نیست و کارهای نکرده زیادی همچنان باقی است. اقداماتی که به تعبیر رهبر انقلاب، می‌بایست با مدیریت و همت انقلابی و جهادی انجام و مستین راه پیونده شود.

**\* ابوالفضل**